

Vuoden 2025 talousarvion suunnittelukehykset ja laadintaohje

237/02.02.00.00.00/2024

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 272

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Julkinen talous on kokenut viime vuosina merkittäviä muutoksia johtuen mm. koronasta, Ukrainan sodasta sekä Sote- ja TE-uudistuksista. Sote-uudistuksen vuoksi kaupungin taloudellinen asema riippuu paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Pohjois-Karjalan kuntien osalta sote-siirto heikensi merkittävästi kuntien talouden tasapainoa. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntien taloudessa näkyvät osittain viiveellä.

Vuoden 2025 alusta lukien TE-palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy kunnille ja TE-palveluista muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus on viety osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää. Kiteen osalta arvioidaan, ettei valtionosuuksien kasvu kata kaikkia TE-palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Kuntaliiton viimeisimmän ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Kiteen valtionosuudet ilman opetus- ja kulttuuritoimen ja valtionosuutta vuonna 2025 ovat 13 995 000 euroa. TE-uudistuksen perusteella tuleva valtionosuus vuonna 2025 on 1 781 000 euroa. Valtiovarainministeriön 21.12.2023 antaman päätöksen mukaan valtionosuus ilman opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta vuonna 2024 on 12 610 000 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudessa on vielä epävarmuutta, koska opetus- ja kulttuuriministeriö ei tuota ennakkollisia valtionosuuslaskelmia. Lopullinen tieto opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta saadaan vuodenvaihteessa 2024–2025. Vuonna 2025 arvioidaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden olevan normaalitason parempi, koska valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vuonna 2023 oli tavanomaista suurempi. Vuonna 2026 opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus palautuu normaaliin tasoon, eli noin -900 000 euroon. Talousarviokehityksen laadinnassa on noudatettu varovaisuuden periaatetta siten, että opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudeksi on arvioitu -600 000 euroa vuodelle 2025.

Talousarviokehitykseen valtionosuuksia on arvioitu saatavan yhteensä 13 395 000 euroa.

Kuntaliiton viimeisimmän verotuloennusteen mukaan Kiteen verotulot vuonna 2025 ovat 18 347 000 euroa, kun ne vuoden 2024 talousarvion mukaan ovat 17 782 000 euroa.

Toimintakuluja kasvattaa TE-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta sekä kuntien rahoitusvastuun kasvaminen työttömyysetuuksista.

Kunta-alan työehtosopimus on katkolla eikä vuoden 2025 yleiskorotuksen taso ole selvillä. Palkkakustannusten nousuun on varauduttu 2,8 % korotuksella. Muihin kustannuksiin ei ole varattu prosentuaalista korotusta.

Toimintatuottojen ennakoidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla.

Edellä mainittujen tietojen perusteella talousarviota lähdetään laatimaan tilanteessa, jossa tilikauden 2025 toimintakatteen ennakoidaan olevan noin -28,3 miljoonaa euroa ja tilikauden tuloksen noin 0,3 miljoonaa euroa.

Talousarvion 2025 suunnittelun lähtökohtana on laatia lievästi ylijäämäinen talousarvio, koska kaupungin investointitaso kasvaa taloussuunnitelmavuosina 2025–2027. Kiteen tilinpäätöksen 2023 mukainen taseen ylijäämien määrä on 29,8 miljoonaa euroa.

Esityslistan liitteenä on talousarvion laadintaohje 2025.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh. 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen, joiden pohjalta toimialat valmistelevat esitykset lautakunnille ja edelleen hallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkintä: Sivistysjohtaja Matias Valoaho oli paikalla asian käsittelyn aikana, mutta ei osallistunut päätöksentekoon.